

Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené
757 14 Valašské Meziříčí, Vsetínská 454

Školní vzdělávací program pro PV

Platnost od 1. září 2017 do 31. srpna 2022

Č.j.: MŠ/1/2017

Putování se skřítkem Povídkem

Motto:

***„Řekni mi a zapomenu.
Ukaž mi a budu si pamatovat.
Nech mě udělat a pamatuji si celý život.“*** (Konfucius)

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název:	Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené 757 14 Valašském Meziříčí, Vsetínská 454
Adresa:	Vsetínská 454, Valašské Meziříčí
Kontakt:	<i>telefon: 571 615 641</i> <i>mobilní telefon MŠ: 778 404 495</i>
Internetová adresa:	www.val-mez.cz
Ředitel školy:	Mgr. Antonín Liebel
Zástupce MŠ a ZŠ:	Mgr. Jana Plesníková, Mgr. Zdeněk Lázníček
Vedoucí učitel MŠ:	Petra Krkošová
Zřizovatel:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky Karmelitská 7 Praha 1 118 00 Tel.: 257 193 111
Aktualizováno Č.j.:	MŠ/1/2017
Projednáno pedagogickou radou dne:	1.9. 2017

Mateřská škola jako součást Mateřské školy, základní školy a střední školy pro sluchově postižené je určena primárně dětem se sluchovým postižením a s narušenou komunikační schopností.

ŠVP vychází z analýz podmínek mateřské školy, je zpracován týmem pedagogů mateřské školy. Jeho účinnost je plánována na období pěti let /2017-2022/ s pravidelnou aktualizací na základě evaluační činnosti.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Z historie školy

Speciální školy zaměřené na vzdělávání žáků se sluchovým postižením mají dlouholetou tradici. Naše škola byla postavena a otevřena v r. 1911 se záměrem na výchovu a vzdělávání hluchoněmých dětí. Škola byla po celou dobu své existence využívána k původním účelům, vyjma období během 1. a 2. světové války, kdy zde byla na nějaký čas zřízena nemocnice a lazaret. V minulosti školu navštěvovaly pouze děti se sluchovým postižením, v současnosti je působnost školy rozšířena a školu navštěvují také žáci slyšící s narušenou komunikační schopností. V roce 2011 škola oslavila 100 let svého trvání.

2.2 Charakteristika školy a okolí

Kapacita mateřské školy: 42 dětí
Počet tříd: 3
Počet dětí ve třídách: 4 - 14

Mateřská škola se nachází v historické budově komplexu škol pro sluchově postižené v centru Valašského Meziříčí. K nově vybudovanému komplexu patří střední průmyslová škola s internátem pro mládež. V historické části se nachází SPC, MŠ, ZŠ a internát ZŠ. Historická budova spolu s krásným přilehlým parkem je kulturní památkou ČR. V okolí školy jsou vybudována nová moderní sportoviště, byla dokončena rekonstrukce školní zahrady a hřiště pro mateřskou školu. U budovy jsou prostorné zahrady s pískovištěm a potřebným vybavením pro hry dětí.

Mateřská škola je umístěna v prvním poschodí historické budovy. Do mateřské školy se dostaneme bočním schodištěm od hlavního parkoviště. Ve školním roce 2016-2017 proběhla úprava prostor chodeb mateřské školy, chodba byla vybavena interaktivními herními prvky. Byly přestěhovány převlékácké skříňky dětí účelným způsobem tak, aby byl v co největší míře využit prostor k pohybovým a relaxačním aktivitám. V prostorách SPC byla zrekonstruována místnost pro sborovnu učitelů MŠ a zároveň sklad pomůcek.

U vstupu do MŠ se nachází společná šatna všech tříd s barevnými skříňkami pro každé dítě. Za skříňkami jsou umístěny po obou stranách chodby nástěnky, které jsou barevně odděleny (Berušky – červená, Motýlci – žlutá, Žabičky – zelená). Dále následuje po pravé straně společná ložnice určená pro odpočinek dětí. Následují vstupy do jednotlivých tříd, po pravé straně 2. logopedická třída „Žabiček“, přes kterou vcházíme do logopedické pracovny. Naproti vstupu do MŠ se nachází surdopedická třída „Berušek“, vpravo se pak nachází 1. logopedická třída „Motýlků“ a logopedická pracovna pro tuto třídu. Na konci chodby vlevo se nachází surdopedická pracovna pro děti ze surdopedické třídy „Berušek“. Třídy jsou propojeny prostornou vyzdobenou chodbou, která je využívána k rušnějším pohybovým aktivitám. Sociální zařízení je průchozí z obou stran chodeb. Strava pro děti je zajišťována školní kuchyní. Děti se stravují v jídelně základní školy.

Specifikem naší mateřské školy je spolupráce se základní školou a návaznost ŠVP MŠ „Putování se skřítkem Povídkem“ na ŠVP ZŠ „Otevřeme se světu“. Naším záměrem je připravit děti co nejlépe nejen na vstup do základní školy, ale především do života. Naší prioritou je podílet se na výchově šťastných a spokojených dětí, které budou rády na období v mateřské škole vzpomínat. Dětem se snažíme vytvářet přirozené prostředí pro výchovu, vycházet vstříc jejich individuálním potřebám, zájmům a propojit výchovu v mateřské škole s výchovou v rodině.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Kapacita mateřské školy, její vybavení a přilehlé prostory (jídelna, ložnice, tělocvična, školní zahrada aj.) vyhovují počtu přihlášených dětí. Vybavení a prostředí mateřské školy je přizpůsobeno dětem se speciálními vzdělávacími potřebami i dětem mladším 3let. Třídy mateřské školy jsou dostatečně prostorné, vybavené vhodným nábytkem. Ke každé třídě náleží pracovna pro individuální logopedii a individuální péči. Učitelům jsou k dispozici knihovny a kabinety s rozmanitými pomůckami didaktického, mechanického i kompenzačního rázu. Pomůcky pro speciálně pedagogickou péči jsou dle možností průběžně pořizovány vzhledem k potřebám dětí.

Mateřská škola má k dispozici keramickou pec, infrasaunu či horolezeckou stěnu.

Součástí vybavení mateřské školy je několik počítačů, tablety, kopírka, tiskárna, interaktivní koberec (Magic Box). Učitelé při individuální práci využívají didaktických a logopedických PC programů (Mentio, Pavučinka, Altík, Brepta aj.) určených pro předškolní děti.

Školní zahrada je vybavena dřevěnými prvky se skluzavkami a domečky, které vyhovují dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, která je průběžně kontrolována vedoucí stravování podle spotřebního koše. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány stanovené intervaly. Pitný režim je zajištěn během celého dne.

Zabezpečujeme dostatečnou délku pobytu dětí venku, přizpůsobujeme délku odpoledního spánku a odpočinku individuálním potřebám dětí. Je zajištěno co nejvíce příležitostí k uplatnění spontánního pohybu a ke spontánní hře. Denní režim se aktuálně přizpůsobuje měnícím se podmínkám, pozdějšímu nástupu dítěte do MŠ, vlivům ročních období, možnosti delšího pobytu venku a podobně. Organizace, režim dne a chod v jednotlivých třídách vycházejí ze speciálních vzdělávacích potřeb dětí.

3.3 Psychosociální podmínky

Nově přichozím dětem umožňujeme postupnou adaptaci i za přítomnosti rodičů.

V mateřské škole je zajištěn pravidelný denní řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci.

Doba odpočinku a relaxace vychází z věkových, individuálních a speciálních vzdělávacích potřeb dětí. Děti ze starší věkové skupiny, které mají malou potřebu spánku, odpočívají s hračkou nebo mají možnost jiné klidové aktivity tak, aby nerušily ostatní při spánku. Učitelé zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci možností dětí. Děti mohou kdykoli relaxovat v klidových koutcích třídy. Všichni zaměstnanci školy dětem vytvářejí takové prostředí, aby se zde cítili spokojeně, bezpečně a jistě.

Všechny děti v naší mateřské škole mají stejná práva, stejné povinnosti i stejné možnosti. Nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován. Volnost a osobní svoboda dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z pravidel, které jsou ve škole stanoveny. Děti se podílí na vytváření

jasných pravidel chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.

Péče o děti je sympatizující a podporující. Počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Učitelé se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která je mu příjemná a která navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Podporujeme zdravé sebevědomí dítěte. Děti učíme pracovat samostatně i ve skupině a navzájem si důvěřovat. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Převažují pozitivní hodnocení a pochvaly.

Učitelé se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují správným směrem.

3.4 Organizace chodu mateřské školy

Provoz mateřské školy je od 6:30 do 16:00. V případě potřeby je zajištěno celotýdenní ubytování na internátě. Odpoledne internátní děti přebírá z mateřské školy vychovatel internátu ZŠ.

Ráno od 6:30 si učitel přebírá dítě od rodičů ve své třídě. Rodič nebo jím pověřená osoba je povinna osobně dítě předat učiteli ve třídě, je nepřípustné posílat dítě samostatně například ze šatny apod. Organizace dne je přizpůsobena tak, aby rodiče mohli po domluvě s učitelem přivést a vyzvednout dítě kdykoli v průběhu dne.

Ráno mají děti možnost věnovat se hře a spontánní činnosti dle jejich vlastní volby, poté následují přípravná logopedická cvičení, vzdělávací činnosti, průběžně individuální logopedická péče a pobyt venku. Dostatečně dlouhý pobyt venku je přizpůsobován ročnímu období.

Děti mají zajištěnu dopolední svačinu, oběd a odpolední svačinu. Po obědě následuje odpočinek na lehátku, jeho doba je přizpůsobena individuálním potřebám dětského spánku. V odpoledních hodinách mají možnost předškolní děti věnovat se grafomotorickým cvičením a Feuersteinovu instrumentálnímu obohacování. Po odpolední svačině se děti věnují různorodým spontánním činnostem.

Třídy jsou spojovány dle potřeb provozu a z toho vyplývající pracovní doby učitelů, přičemž jsou respektovány hygienické a bezpečnostní požadavky a především potřeby dětí.

Při rozdělování dětí do tříd vychází ředitel z možností provozu, věku dětí, se snahou respektovat jejich individualitu, potřeby a schopnosti dobré adaptability v té určité třídě.

Rozdělování dětí do tříd je tedy v plné kompetenci ředitele za podpory učitelů.

3.5 Zajišťování podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Učitelé zodpovídají za děti od doby převzetí od jejich zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby až do doby předání zákonnému zástupci nebo jím pověřené osoby. Zákonní zástupci jsou seznámeni se **školním řádem** mateřské školy, **provozním řádem** mateřské školy a **osnovami pravidel bezpečnosti** vždy na začátku školního roku. Seznámení s těmito předpisy je zdokumentováno prokazatelným způsobem podpisy zákonných zástupců. Učitelé provádějí pravidelné poučení dětí o bezpečnosti podle osnov, které jsou přiloženy v třídních knihách. Tato poučení jsou zaznamenávána dle povahy prováděných činností do třídních knih.

3.5.1 Zabezpečení průběhu vzdělávací činnosti

Učitelé zodpovídají za bezpečnost dětí od doby převzetí od jejich zákonných zástupců nebo jím pověřené osoby až do doby předání zákonným zástupcům nebo jím pověřené osoby. Při hrách je zajišťováno bezpečné a bezkonfliktní prostředí. Nebezpečné předměty ve třídách jsou dostatečně zajištěny, děti si nesmí nosit do školky ostré předměty a nevhodné hračky. Učitelé v žádném případě

neodcházejí od dětí, děti jsou pod neustálým dohledem.

3.5.2 Bezpečnostní opatření při pobytu dětí venku

Při pobytu venku za bezpečnost dětí odpovídá 1 učitel nejvýše za 12 dětí. Děti nesmí bez dozoru učitele na houpačky, průlezký a jiná náradí a atrakce. Dětem není dovoleno vzdalovat se na jiná nepřehledná místa, učitel má vždy o pohybu všech dětí přehled.

Všichni učitelé mateřské školy prošli bezpečnostním školením o pravidlech a chování v silničním provozu. Děti jsou průběžně seznamovány s těmito pravidly. Děti jsou vybaveny reflexními vestami, učitel používá při přecházení bezpečnostní terčík.

3.5.3 Bezpečnostní opatření při sportovních aktivitách, výletech, ozdravném pobytu

Na každou akci je stanoven vedoucí učitel, podle náročnosti je určen přesný počet zaměstnanců. Vedoucí akce je povinen poučit děti o zvláštních situacích a pravidlech jednání v těchto situacích. Zákonní zástupce dítěte musí předložit čestné prohlášení o jeho bezinfekčnosti.

3.5.4 Bezpečnostní opatření při úrazu

Všichni zaměstnanci školy jsou povinni poskytnout dítěti první pomoc při jakémkoli úraze. V případě potřeby zajistí zaměstnanec dítěti lékařskou pomoc a převoz do zdravotnického zařízení, informuje zákonného zástupce a vedení školy. Každý úraz je oznámen a zaznamenán v elektronické podobě na webové aplikaci školy v sekci „Zdravotník“ a následně zaznamenán pověřeným zaměstnancem školy do knihy úrazů.

3.6 Řízení mateřské školy

Ředitel školy pověřil vedoucího učitele a převedl na něj část kompetencí.

Koncepce mateřské školy spočívá ve vybudování odborného poradenského pracoviště. Část veřejnosti si ještě zcela neuvědomuje význam a nutnost speciálního školství, a proto je potřebné osvětlit význam pojmu „speciální“, zdůraznit poslání naší školy, seznámit širokou veřejnost s organizací, strukturou a specifičností mateřské školy. Název „speciální“ má osobitý charakter, zaměřený, určený k určité věci, k určitému účelu nebo cíli. Na prvním místě je tu dítě, které potřebuje lásku, péči, uspokojení svých potřeb a každé z nich má právo vzdělávat se, žít a začlenit se do společnosti. Každé dítě má svoji identitu a potřebu otevřené budoucnosti, které musíme posilovat a v kolektivu vrstevníků si je uvědomovat.

Významnou roli v chodu mateřské školy hraje vzájemná souhra všech zaměstnanců, jejich vzájemná vstřícnost, ochota a souhra učitelů s provozními zaměstnanci. Za nejdůležitější považujeme rozvíjení vzájemné komunikace mezi všemi zaměstnanci mateřské školy, otevřené řešení konfliktních situací a nedorozumění. Silnou stránkou kolektivu je dobrá spolupráce s provozními zaměstnanci, otevřené jednání a vzájemné si sdělování připomínek, nápadů a podnětů. Vycházíme z toho, že působení kolektivu se pozitivně odráží na vztazích mezi dětmi, kolektivem mateřské školy i rodiči.

Interní informační systém je založen na osobním a telefonickém jednání, účasti na poradách, informacích na nástěnkách. Pravidelně jsou pořádány porady pedagogické i provozní.

Vnější informační systém je zabezpečován prezentacemi mateřské školy:

- Veřejná vystoupení dětí
- Výstava dětských výtvarných prací
- Dny otevřených dveří
- Webové stránky
- Články v regionálním tisku
- Granty
- Schůzky, konzultace s rodiči, účast na individuální logopedické péči
- Dílny pro rodiče – velikonoční, vánoční, společné akce s rodiči (sportovní apod.)
- Informační letáky

Mateřská škola spolupracuje s odbornými pracovišti:

- SPC ve Valašském Meziříčí
- Pedagogicko – psychologickou poradnou ve Valašském Meziříčí

Škola má široké spektrum spolupráce s dalšími organizacemi a partnery – banky, obchodní firmy a nadace.

3.7 Personální zajištění

Učitelé

V mateřské škole pracuje celkem šest učitelů a jedna asistentka pedagoga s předepsanou odbornou kvalifikací. Internátní děti odpoledne zajišťuje vychovatel internátu ZŠ.

Provozní zaměstnanci

Uklízečka, údržbář, řidič zajišťující svoz dětí, kolektiv kuchařek školní jídelny.

V mateřské škole pracují odborně a pedagogicky způsobilí a plně kvalifikovaní učitelé se vzděláním z oboru speciální pedagogika.

Práce v mateřské škole vyžaduje notnou dávku trpělivosti, promyšlenou přípravu a specifický přístup učitelů k dětem. Učitelé se účastní seminářů, přednášek a školení dle svého zaměření a zaměření mateřské školy, dále se sebevzdělávají ve studiu speciální pedagogiky.

Důležitou podmínkou práce v mateřské škole je pozitivní vztah k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich přijetí, pochopení, tolerance, uvědomění si jejich možností a schopností, umění individuálního přístupu. Pro učitele je požadováno pedagogické vzdělání a vzdělání v oboru speciální pedagogiky. Nezbytné je celoživotní vzdělávání v tomto oboru.

Provozní zaměstnanci jsou přijímáni na základě fyzické způsobilosti, důraz klademe na ochotu, vstřícnost, pozitivní vztah k dětem a vzájemnou spolupráci mezi všemi zaměstnanci.

Veškeré požadavky a potřeby kladené na výchovu a vzdělávání dětí mladších tří let jsou vzhledem ke specifiku a zaměření mateřské školy naplněny.

3.8 Spoluúčast rodičů

Naším záměrem je navázat úzkou spolupráci s rodinou. Již při přijímání žádostí k předškolnímu vzdělávání mají rodiče možnost nahlédnout do prostor naší školy. Velký důraz klademe na úzkou spolupráci v době adaptačního procesu. Naši společnou cestu zahajujeme vždy na

začátku školního roku informativní schůzkou. Rodiče mají dostatečný prostor pro vyjádření svých dotazů, názorů, připomínek či námětů jak anonymně, tak přímou konzultací.

V souvislosti s co největší informovaností o rozvoji a pokrocích svého dítěte vytváříme prostor pro individuální konzultace. Ke konzultacím mají možnost rodiče využít každého prvního čtvrtku v měsíci. Samozřejmostí je možnost individuální konzultace i mimo konzultační den podle potřeby po předchozí domluvě s učitelem. Rodiče se mohou také po předchozí domluvě zúčastnit vzdělávacích činností nebo individuální logopedické péče.

Ve spolupráci s rodiči uskutečňujeme různé aktivity (viz. školní řád), které napomáhají dobrému chodu mateřské školy. O všech aktivitách a dění informují učitelé osobním kontaktem nebo prostřednictvím nástěnek, webových stránek školy a emailové pošty.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Zařazování dětí do MŠ

Děti jsou přijímány na základě „Žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání“ a doporučení školského poradenského zařízení. Termín zápisu do mateřské školy je stanoven v rozmezí od 2. do 16. května. Termín je zveřejňován v regionálním tisku, formou informačních letáků a na webových stránkách školy.

O zařazení dítěte do MŠ dle správního řádu **rozhoduje ředitel** školy. Zařazování do jednotlivých tříd se odvíjí podle stupně podpůrných opatření, věku dětí a stanovených diagnóz. Přednostně jsou umísťovány děti se sluchovým postižením a narušenou komunikační schopností, děti s odloženou školní docházkou a děti předškolního věku.

Ředitel stanovuje **kritéria**, podle kterých postupuje při rozhodování na základě ustanovení § 165 odst.2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole v případech, kdy počet žádostí podaných zákonnými zástupci dětí v době termínu vyhlášeného zápisu přesáhne stanovený počet povolených, volných míst ve specializovaných (logopedických, surdopedických) třídách mateřské školy:

- 1) věk dítěte
- 2) stupeň podpůrných opatření dle doporučení školského poradenského zařízení

Pro přijetí k základnímu vzdělávání musí předložit zákonný zástupce dítěte:

- rodný list dítěte
- občanský průkaz zákonného zástupce
- doporučení školského poradenského zařízení (SPC, PPP)
- doporučení lékaře

Vyhodnocení podaných žádostí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání je prováděno bodovým systémem. Přednostně je přijato dítě s vyšším celkovým hodnocením. V případě rovnosti bodů se při rozhodnutí o přijetí či nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání vychází ze závažnosti diagnózy.

Po řádném zápisu vydává ředitel správní rozhodnutí o zařazení dítěte do předškolního vzdělávání. Rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádosti o přijetí ke vzdělávání, se oznamují zveřejněním seznamu dětí pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého dítěte. Rozhodnutí o nepřijetí se doručuje do vlastních rukou žadatele, popřípadě osobně s podpisem rodiče na kopii rozhodnutí.

K povinné dokumentaci rodič vyplňuje na základě přijetí dítěte do mateřské školy přihlášku ke stravování, evidenční list, osobní list, popřípadě přihlášku k pobytu na internátě. Rodič svým podpisem formuláře „Žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání“ a „Zápisní list“ dává mateřské souhlas s poskytnutím osobních údajů, vedením zdravotnické dokumentace a psychologických vyšetření, zveřejňováním údajů a fotografií dítěte v propagačních materiálech školy, včetně internetových stránek školy. Souhlas je poskytován na celé období docházky dítěte do mateřské školy a na zákonem stanovenou dobu, po kterou se tato dokumentace na škole povinně archivuje. S informacemi o dětech je nakládáno jako s důvěrnými údaji podle platných zákonů:

- 101/2000 Sb. O ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů
- 106/1999 Sb. O svobodném přístupu k informacím

4.2 Kapacita MŠ

Do surdopedické třídy jsou přijímány děti od 2 let až 7 let na základě doporučení lékaře a doporučení školského poradenského zařízení.

Do logopedických tříd jsou přijímány děti od 2 do 7 let na základě doporučení lékaře a doporučení školského poradenského zařízení.

Třída má nejméně 6 a nejvíce 14 žáků s přihlédnutím k věku a speciálním vzdělávacím potřebám žáků. Pokud z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá, že by počet žáků nepostačoval k naplnění jejich vzdělávacích možností a k uplatnění jejich práva na vzdělávání, má třída 4 a nejvíce 6 žáků. Počet dětí ve třídách se řídí vyhláškou 27/2016 Sb. § 25.

Celková kapacita mateřské školy je maximálně 42 dětí.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Specifikum práce ve speciální mateřské škole spočívá ve vyrovnání se nebo odstranění handicapu, přijetí ho a zvládnutí se s ním sžít, přípravě na život a na situace z něho vyplývající. Snažíme se vychovat samostatného, zdravě sebevědomého a cílevědomého člověka. Vlastním příkladem a výchovným působením vedeme děti k přijetí mravních hodnot, jejich zafixování a využívání v dalším životě. Naším cílem je bezproblémový nástup dětí do školy, zvládnutí sociálních vztahů a orientace v běžném životě. Těžisko práce učitelů tkví v individuální péči a přístupu k jednotlivým dětem vycházející z potřeb, možností, schopností dětí a jejich osobnosti.

Vzdělávacím cílem naší speciální mateřské školy je komplexní péče o děti se sluchovým postižením a s narušenou komunikační schopností. Zaměřujeme se na celkovou osobnost dítěte, připravujeme jej pro život a uplatnění se v něm dle jeho schopností a možností. Naší snahou je odstraňovat nebo zmírňovat handicapy dětí, pomáhat rodičům volit vhodnou školu pro jeho dítě, zabýváme se diagnostickou a poradenskou činností.

Ve vzdělávacím procesu považujeme za stěžejní individuální činnost se specifickým přístupem ke každému dítěti.

Docházka do naší mateřské školy dává dětem možnost zařadit se do kolektivu vrstevníků, sžít se s nimi, prožít první běžné úspěchy i problémy, naučit se je řešit a vyrovnat se s nimi.

V naší mateřské škole je zajištěna odborná péče, která se uskutečňuje formou individuálních činností, především logopedie a grafomotoriky. Paralelně s individuální péčí probíhají denní vzdělávací činnosti jako v běžné mateřské škole. Je využíváno rovnováhy řízených a neřízených činností, poměr je dán osobností dítěte a mírou speciálně vzdělávacích potřeb.

Hlavní metodou práce je individuální přístup ke každému dítěti a spolupráce s rodinou. Stěžejní formou naší školy je skupinové logopedické cvičení, které je prováděno každodenně a je nedílnou součástí vzdělávacího obsahu.

Součástí cvičení je i nácvik správného dýchání, oromotorické cviky, hry se zvuky a slovy, rozvoj slovní zásoby, komunikace. Zaměřujeme se na rozvoj zrakového, sluchového vnímání, hmatu, seriality, intermodality, paměti a pozornosti (viz. příloha: „*Plán logopedické a surdopedické péče v mateřské škole*“). Nedílnou součástí péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou postupy k cílenému posilování a vyrovnávání všech oslabených psychomotorických oblastí. K těmto postupům patří hry a činnosti k jednotlivým hláskám českého jazyka s propojením všech psychomotorických oblastí. Vzdělávací obsah je také intenzivně zaměřen na rozvoj čtenářské a matematické pregramotnosti, všech forem komunikace, základů informační gramotnosti a v neposlední řadě vytváření pozitivního vztahu ke knize.

Obsah vzdělávacího programu je sestaven tak, aby mimo jiné mohl reagovat na potřeby mladších dětí tří let.

5.1 Vzdělávací cíle a záměry

Školní vzdělávací program s názvem „**Putování se skřítkem Povídkem**“ vznikl na základě dlouholetého sbírání zkušeností a praxe. Naším hlavním cílem je vedení dětí k tomu, aby v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků cestou výchovy a vzdělání dovedly být samostatné, zdravě sebevědomé, tvořivé, k sobě navzájem i k okolí ohleduplné, se schopností umět pomoci druhým. Zároveň probouzíme v dítěti základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí. Vzdělávací program je průběžně aktualizován, aby aktivně reagoval na aktuální potřeby dětí.

Naše cíle a záměry jsou:

- podporovat vzájemnou toleranci a individualitu dítěte, ohleduplnost, umění naslouchat druhým, hravost a dobrou náladu, zdravé sebevědomí
- cvičit svou vůli, respektovat jeden druhého, chápat, že žádné z dětí není horší proto, že něco neumí
- zaměřit se na kompetence v oblasti řeči a jazyka, na nápravu a rozvoj řeči – rozvoj správného dýchání, artikulačního, rytmického a kinestetického cvičení → viz. příloha: „**Plán logopedické a surdopedické péče v mateřské škole**“
- vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení, ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti
- zajistit osvojení specifických dovedností, zklidňující klima prostředí, využívání speciálních didaktických pomůcek, zvýšený bezpečnostní dohled

5.2 Filosofie mateřské školy

Filosofií naší mateřské školy je:

- vytvářet podnětné prostředí ke vzdělávacím činnostem, naučit děti základním dovednostem a schopnostem důležitých pro další život a zabezpečení kvalifikované péče ve specializovaných třídách
- vytvářet podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu dítěte
- vychovávat děti ke zdravému životnímu stylu s odolností vůči stresům a zdraví škodícím vlivům
- podporovat zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj pro jeho individuální osobnostní rozvoj
- umožnit dětem pobyt v příjemném a klidném prostředí, nabídnout dostatek podnětů k tvořivým činnostem a prožitkům
- zaměřit se na kompetence řeči a jazyka – na nápravu a rozvoj řeči
- podporovat rozvíjení dětské fantazie, zájmů a nadání
- vytvořit podmínky pro bezpečné psychické prostředí, potlačovat stresové situace, prožívat uspokojení z úspěchu
- zapojit rodinu do činnosti a života mateřské školy
- vytvářet dobré mezilidské vztahy

5.3 Metody a formy vzdělávání

V naší mateřské škole probíhá vzdělávání předškolních dětí ve všech činnostech a situacích,

kteře se v průběhu dne vyskytnou. Denně jsou využívány spontánní i řízené aktivity.

Učitelé si stanovují konkrétní a průběžné vzdělávací cíle, které naplňují formou záměrného a spontánního učení, kde by se dítě ve skupinách i individuálně mělo aktivně účastnit nabízených činností, které obsahují prvky hry a tvořivosti. Jsou založeny na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení.

Pro vzdělávací činnosti v jednotlivých třídách je závazné respektování čtyř období, která se odrážejí ve 4 integrovaných blocích ŠVP. Tyto jsou dále členěny do deseti bloků. Bloky vycházejí z přirozeného vývoje života dítěte předškolního věku, z koncepce školy a názvu programu. Každý blok je rozdělen na jednotlivá témata. Při zpracovávání třídních programů by učitelky neměly témata a podtémata příliš měnit, a to z toho důvodu, aby byla vždy dodržena filosofie programu „*Putování se skřítkem Povídálkem*“.

Učitelé se intenzivně věnují rozvoji komunikačních dovedností dětí. Proto je nedílnou součástí ŠVP příloha s názvem „*Plán logopedické péče v mateřské škole*“ jejímž obsahem jsou logopedická cvičení, která jsou propojena se zdravotním cvičením, jenž pomáhá upevnit dobré pohybové a dechové návyky. Logopedická cvičení jsou zaměřena na rozvoj obratnosti mluvidel a podporu správné výslovnosti. V plánu jsou zařazena také cvičení na rozvoj grafomotoriky (přičemž využíváme pravou i levou ruku), zrakového a sluchového vnímání, vlastního vyjadřování apod. Plán je pomůckou, která napomáhá hravou formou podporovat přirozený rozvoj řečových dovedností u dětí předškolního věku. Plán je koncipován jako osnova, jejíž základ by měl být v jednotlivých třídách dodržen. Není však nezbytné držet se pouze uvedených cvičení. Vzhledem k velké dostupnosti materiálů týkajících se logopedické péče je ponechána učitelům tvůrčí volnost, díky které se mohou ve své práci realizovat. Plán logopedické péče v mateřské škole je především prostředkem, který napomáhá učitelům v reedukaci narušené komunikační schopnosti u dětí.

Společně jsou specifické vzdělávací cíle, jejichž konkrétní podoba, kterou stanovují učitelé, se prolíná každodenními činnostmi v mateřské škole.

Učitelé v jednotlivých třídách zpracovávají třídní vzdělávací program, který přepracovává specifické vzdělávací cíle do konkrétní podoby se zaměřením na všechny oblasti rozvoje dítěte:

- **oblast biologickou** „*Dítě a jeho tělo*“
- **oblast psychologickou** „*Dítě a jeho psychika*“
- **oblast interpersonální** „*Dítě a ten druhý*“
- **oblast sociálně-kulturní** „*Dítě a společnost*“
- **oblast enviromentální** „*Dítě a svět*“

Učitelé si vytvářejí zásobník námětů a materiálů pro činnosti, jehož prostřednictvím plní cíle konkrétní i průběžné ze všech pěti oblastí Rámcového vzdělávacího programu. Tento způsob plánování je otevřený tvořivosti a schopnostem učitelů.

V každé třídě pracují dva učitelé, jeden učitel se zaměřuje na vzdělávací činnosti a skupinovou logopedickou péči, druhý učitel na individuální a skupinovou logopedickou péči a částečně na vzdělávací činnosti. Učitelé mají možnost dle potřeby konzultovat logopedickou práci se speciálním pedagogem z SPC pro vady řeči. Učitelé se pravidelně zaměřují na rozvoj správného dýchání, artikulačního, rytmického a kinestetického cvičení.

V surdopedické třídě probíhá vzdělávání dětí se **sluchovým postižením** každodenně individuální či skupinovou formou dle individuálního logopedického programu, přičemž je

využívána totální komunikace, která zahrnuje veškeré formy práce: orální řeč, globální čtení, odezírání, reedukace, **daktylní znaky a znakový jazyk** a další.

V logopedických třídách probíhá vzdělávání dětí s **narušenou komunikační schopností** každodenně individuální či skupinovou formou dle individuálního logopedického programu.

Dále se pracuje se všemi dětmi pomocí různých vzdělávacích programů (Mentio, Pavučinka, Včelka, Brepta, Altík) na počítačích s dotykovým monitorem, tabletech a interaktivním koberci Magic Box.

Záměry vzdělávání jsou doplněny tradičními projekty MŠ a dalšími aktivitami: viz. Školní řád

Další prioritou naší speciální mateřské školy je vytváření podnětného prostředí pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, kde si všichni – děti, zaměstnanci, rodiče vzájemně naslouchají, dokáží si vyjít vstříc a vzájemně si pomáhají. Jen v takovém prostředí se budou všichni cítit dobře.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Tématické celky a konkrétní tématické plány jsou zpracovávány z hlediska časovosti a náplně různě v jednotlivých třídách. Vycházejí ze složení třídy, speciálních vzdělávacích potřeb dětí, možností a schopností. Všemi integrovanými bloky prolíná výchova ke zdraví dětí předškolního věku, která postihuje celou osobnost a týká se jak fyzického tak psychického zdraví po celou dobu pobytu dětí v mateřské škole a enviromentální výchova, jež prolíná všemi běžnými činnostmi v rámci režimu dne.

Plánovaná témata jsou obsahem třídních vzdělávacích programů, které jsou pracovními dokumenty. V plánech se zaměřujeme na vyváženost řízených a neřízených činností, na spolupráci s rodiči a zhodnocení jednotlivých plánů.

Učitelé tak mají možnost tvořivě, promyšleně, samostatně a kooperativně mezi sebou ve třídě svobodně volit a dotvářet vzdělávací činnost. Mají možnost koncipovat i své vlastní třídní projekty.

Vzdělávací obsah vychází z jednotlivých vzdělávacích oblastí, jejichž záměry jsou přizpůsobeny dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, tudíž i očekávané výstupy jsou naplňovány s ohledem na druh a stupeň postižení, diagnózu dítěte, jejich schopnosti, možnosti, dovednosti a potřeby.

Charakteristika vzdělávacího programu

Při tvorbě ŠVP jsme přihlíželi nejen k velikosti mateřské školy (3 třídy, z toho 2 logopedické a 1 surdopedická), ale také k jejímu umístění, materiálním podmínkám i k cílům, kam bychom chtěli děti v předškolním věku dovést. Na základě této analýzy jsme vytvořili školní program, který jsme nazvali: „*PUTOVÁNÍ SE SKŘÍTKEM POVÍDÁLKEM*“. Školní vzdělávací program je ucelený systém a odpovídá požadavkům RVP PV a zaměření speciální mateřské školy. Školní vzdělávací program, který je doplněn o přílohu s názvem „*Plán logopedické a surdopedické péče mateřské školy*“, obsahuje metody, formy a cíle předškolního vzdělávání se zaměřením na děti se speciálními vzdělávacími potřebami (respektive na děti se sluchovým postižením a děti s narušenou komunikační schopností). Vzdělání je uskutečňováno ve všech činnostech v průběhu celého dne. Probíhá na základě vlastních činností a prožitků. Formy vzdělání se během dne mění a prolínají. Jsou to činnosti spontánní, řízené, skupinové, individuální i frontální. Využíváme učení hrou, praktickou činností, pokusem. Učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání dítěte. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Během dne zařazujeme relaxační a odpočinkové činnosti. Mezi formy naplňující záměry vzdělávání patří také

výlety, návštěva divadel, tématické vycházky, společné akce pro rodiče a děti, které organizujeme v průběhu celého školního roku apod. Individuální péči využíváme u všech dětí, zvláště pak u dětí s odloženou školní docházkou. Naším záměrem je dovést dítě na konci předškolního období k tomu, aby dle svých osobních předpokladů získalo přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a základy důležité pro jeho další rozvoj a vzdělávání.

ŠVP je zpracován do 4 integrovaných bloků:

1. PODZIM SE SKŘÍTKEM POVÍDÁLKEM,
2. POVÍDÁLKOVO LEDOVÉ KRÁLOVSTVÍ,
3. OTVÍRÁNÍ POKLADŮ SE SKŘÍTKEM POVÍDÁLKEM,
4. CESTIČKY SKŘÍTKA POVÍDÁLKA,

platných pro všechny třídy. Obsah ŠVP je dále rozpracován a konkretizován v Třídních vzdělávacích programech. Témata a podtémata vycházejí z přirozeného střídání ročních období ve spojení s lidskou činností, zvyky, tradicemi. Jsou zde stanovené dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy. Základní nabídka konkrétních činností je podrobně rozpracována v týdenních plánech a jsou orientační (lze je měnit podle daných situací). Učitelé tak mají možnost tvořivě, promyšleně, samostatně a kooperativně mezi sebou ve třídě svobodně volit a dotvářet vzdělávací činnost.

Všechna témata školního vzdělávacího programu se promítají **do pěti vzdělávacích oblastí:**

- Záměrem vzdělávání **v oblasti biologické** je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.
- Záměrem vzdělávání **v oblasti psychologické** je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, důraz na rozvoj řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, myšlenkových operací, představivosti a fantazie, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.
- Záměrem vzdělávání **v interpersonální oblasti** je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.
- Záměrem vzdělávání **v oblasti sociálně – kulturní** je uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty a podílet se na utváření společenské pohody.
- Záměrem vzdělávání **v enviromentální oblasti** je založit u dítěte elementární povědomí a okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Jejich průběžné naplňování směřuje k dosahování **5 dílčích kompetencí:**

- **Kompetence k učení** - dítě ukončující předškolní vzdělávání
  - získané dovednosti a vědomosti uplatňuje v praktických situacích i v dalším učení
  - učí se spontánně, ale i cílevědomě, učí se s chutí, projevuje zájem
  - má základní poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky i ve znaku
  - klade si otázky a hledá na ně odpovědi
  - raduje se z toho, co samo dokázalo,
  - soustředí se na danou činnost, dovede postupovat podle pokynů, dokáže dokončit započatou práci
  - odhaduje své síly, dokáže ohodnotit sebe i okolí

- **Kompetence k řešení problémů** - dítě ukončující předškolní vzdělávání
  - řeší problémy, na které stačí, opakující se situace se snaží řešit samostatně; náročnější s pomocí dospělého
  - při řešení problému využívá dosavadních zkušeností, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje
  - užívá číselných a matematických pojmů, zpřesňuje si početní představy
  - rozlišuje způsoby řešení (funkční a nefunkční), dokáže mezi nimi volit, používá logiku v činnostech
  - nebojí se chybovat a je iniciativní

- **Komunikativní kompetence** - dítě ukončující předškolní vzdělávání
  - hovoří ve větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, formuluje otázky a žádá odpovědi
  - dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými)
  - komunikuje bez zábran s dětmi i dospělými
  - ovládá dovednosti předcházející psaní a čtení
  - rozšiřuje si slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

- **Sociální a personální kompetence** - dítě ukončující předškolní vzdělávání
  - samostatně se umí rozhodnout, umí vyjádřit svůj názor
  - uvědomuje si, že za své jednání odpovídá a nese i důsledky
  - projevuje ohleduplnost k ostatním, pomáhá slabším, vnímá nespravedlnost
  - dokáže se prosadit, ale i podřídí, dokáže být tolerantní
  - při společných činnostech spolupracuje, domlouvá se
  - dodržuje základní společenské návyky a pravidla, dohodnutá a pochopená pravidla
  - při setkání s cizími lidmi se chová opatrně
  - chápe, že nespravedlnost a ubližování se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou

- **Činnostní a občanské kompetence** - dítě ukončující předškolní vzdělávání
  - učí se svobodně plánovat své činnosti a hry, organizovat, podřizovat se, řídit a hodnotit situaci
  - k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
  - má smysl pro povinnost při hře i učení
  - zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje
  - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi dětmi, rozumí jim; ví, proč je nutné je dodržovat
  - uvědomuje si, že svým chováním může ovlivnit prostředí v jakém žije
  - dbá na osobní zdraví, ale i na zdraví a bezpečí druhých, chová se ohleduplně

Vzdělávací obsah ŠVP „Putování se skřítkem Povídkem“

1. blok: Podzim se skřítkem Povídkem

Září: „Barevná školka“

Říjen: „Podzimní čarování“

Listopad: „Zdraví a já“

2. blok: Povídkovo ledové království

Prosinec: „Vánoční těšení“

Leden: „Paní Zima“

Únor: „S vitamíny bez rýmy“

3. blok: Otvírání pokladů se skřítkem Povídkem

Březen: „Příroda se probouzí“

Duben: „Živá příroda“

4. blok: Cestičky skřítky Povídky

Květen: „Výprava za poznáním“

Červen: „Duhové léto“

1. blok: Podzim se skřítkem Povídkem

Charakteristika:

Vzpomínání na prázdniny, přivítání dětí, navazování nových přátelství. Seznamování se s prostředím MŠ. Seznámení se s denními činnostmi, s pravidly třídy. Vytváření citových pout dítěte ke svému okolí. Seznámení se jmény nových dětí, se značkami. Upevňování smluvených pravidel pro společný pobyt v MŠ. Utváření povědomí o důležitosti sounáležitosti se sociální skupinou, jaká je role jednotlivce v tomto společenství. Význam režimových činností pro naše zdraví. Utváření povědomí o časových pojmech v rámci pobytu v MŠ i všeobecně, ve spojení s činnostmi. Estetické vnímání krásy podzimní přírody. Seznámení s barvami základními i odvozenými. Poznávání a pojmenování některých druhů ovoce a zeleniny. Zapojení smyslů při rozlišování vnímaných jevů. Pozorování stromů, keřů v okolí MŠ, poznat rozdíly. Osvojování si poznatků o živé a neživé přírodě. Vytváření správných životních postojů k přírodě. Charakterizování změn v přírodě, činnosti v této roční době. Estetické vnímání přírody v listopadu. Sběr přírodnin a tvoření z nich. Využití přírodnin k rozvoji fantazie a tvořivosti ve skupinách i jednotlivě. Estetické vnímání při výzdobě třídy. Seznámení s tradicemi. Rozvíjení fantazie, posilování výtvarných a pracovních dovedností, upevňování správných návyků s užíváním výtvarného materiálu. Uvědomění si vlastního těla, poznávání sebe sama. Rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti dětí. Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví. Osvojení si dodržování základních hygienických návyků. Získání základních vědomostí o dopravních prostředcích a osvojení si základních pravidel silničního provozu. Rozcvičení mluvidel, Rozvíjení komunikace a jednání s dospělými i s vrstevníky, rozvíjení receptivních řečových schopností a jazykových dovedností. Posilování přirozených poznávacích citů. Zpřesňování a kultivace smyslového vnímání. Seznámení s dopravními prostředky, značkami. Význam pro člověka, účel a místo pohybu. Úloha semaforu, seznámení s pravidly bezpečnosti silničního provozu. Nebezpečí na silnicích.

Září: Barevná školka“

Říjen: „Podzimní čarování“

Listopad: „Zdraví a já“

Září: Barevná školka

- ◆ seznamujeme se s novými kamarády
- ◆ seznamujeme se s prostory MŠ
- ◆ seznamujeme se s hračkami, pomůckami a vybavením ve třídě a MŠ
- ◆ učíme se, co si máme oblékat
- ◆ sportujeme pro zdraví
- ◆ zjišťujeme řečové a pohybové dovednosti
- ◆ zaměřujeme se na přípravná artikulační a prstová cvičení

☺ **Cíl:** Uvědomění si sounáležitosti s dětským kolektivem. Seznámení se s novými dětmi. Posilovat sebevědomí nově příchozích a ostýchavých dětí – posilování adaptace nových dětí ve školce. Seznámení se s prostory mateřské školy, hračkami a pomůckami. Naučit se vhodně oblékat. Rozcvičení mluvidel a procvičení prstů. Rozvíjení psychické a fyzické zdatnosti. Rozvíjení pohybových dovedností, koordinace pohybu.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ adaptace na nové prostředí
- ✓ navozování dětských přátelství, překonávání studu, respektování druhého
- ✓ rozeznání dobra a zla, dodržování pravidel
- ✓ zvládání sebeobsluhy, osobní hygieny
- ✓ zvládání jednoduchých pracovních úkolů
- ✓ kulturní tvořivost
- ✓ zvládání základních artikulačních cvičení, dýchacích cvičení, prstových cvičení

Říjen: „Podzimní čarování

- ◆ sledujeme barevný svět kolem nás
- ◆ osvojujeme si základní matematické dovednosti
- ◆ učíme se komunikovat v různých situacích
- ◆ vliv ovoce a zeleniny na naše zdraví
- ◆ učíme se tvořit nadřazené pojmy (ovoce, zelenina apod.)
- ◆ zaměřujeme se na dechová, artikulační a prstová cvičení

☺ **Cíl:** Vzbudit u dětí zájem o přírodu a dění kolem sebe. Chápání faktu, že vše kolem se mění, vyvíjí a proměňuje. Osvojení základních matematických dovedností. Rozvíjení komunikace a jednání s dospělými i s vrstevníky. Umět se starat o své zdraví.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ znalosti a orientace v prostředí přírody
- ✓ rozvíjení poznávací schopnosti, představivosti a fantazie
- ✓ rozvíjení vnímavosti
- ✓ chápání základních číselných a matematických pojmů
- ✓ sociální obratnost a ohleduplnost v různých situacích
- ✓ umět rozeznat, co prospívá a co naopak škodí našemu zdraví
- ✓ osvojení správného způsobu dýchání
- ✓ osvojení si správného držení těla

Listopad: „Zdraví a Já“

- ◆ poznáváme počasí
- ◆ pozorujeme znaky podzimu
- ◆ poznáváme sebe a své tělo
- ◆ zaměřujeme se na zrakové vnímání, orientaci
- ◆ poznáváme dopravní prostředky, učíme se základní pravidla silničního provozu

☺ **Cíl:** Uvědomění si vlastního těla, poznávání sebe sama. Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví. Osvojení si dodržování základních hygienických návyků. Rozvíjení receptivních řečových schopností a jazykových dovedností. Posilování přirozených poznávacích citů. Zpřesňování a kultivace smyslového vnímání. Rozvíjení schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám. Získání základních vědomostí o dopravních prostředcích a osvojení si základních pravidel silničního provozu.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ vnímat a rozlišovat různé podněty pomocí všech smyslů
- ✓ ovládat dechové svalstvo, koordinaci ruky, oka
- ✓ umět nakreslit postavu, vyjmenovat části těla
- ✓ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- ✓ uvědomění si své samostatnosti; schopnost zaujímat vlastní názory, postoje a vyjadřovat je
- ✓ uvědomění si, že každý má svou roli, podle které je potřeba se chovat
- ✓ sledovat očima zleva doprava; chápat prostorové pojmy vpravo, vlevo
- ✓ záměrné pozorování a všímání si okolí; porozumění tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé
- ✓ spolupráce s ostatními
- ✓ orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- ✓ chovat se bezpečně v silničním provozu (na vycházkách apod.)

2. blok: Povídálkovo ledové království

Charakteristika:

Aktivní pomoc a spoluúčast při přípravách na oslavy, mikulášská nadílka. Seznamování se s tradičními zvyky a obyčeji nejen u nás, ale i v cizině. Podporování estetické a tvůrčí aktivity dětí. Výroba dárků pro své blízké. Procvičování paměti, zapamatování si jednoduchých textů. Rozvíjení fantazie při činnostech výtvarných, pracovních, pohybových i hudebních. Radostné prožívání předvánoční atmosféry, příprava kulturního vystoupení pro své blízké. Společná výzdoba třídy. Seznámení s hlavními znaky zimy. Seznamování se s materiály, ze kterých jsou vyrobené hračky, poznávání jejich vlastností. Poznávat i ostatní materiály, používáním hmatu umět popsat danou věc. Osvojování si poznatků z oblasti živé a neživé přírody. Charakterizování zimního období ve spojení s činnostmi, které v tomto období provádíme - zimní hry a sporty. Vlastnosti sněhu a ledu, pokusy. Vytváření správných životních postojů k přírodě, péče o zvířátka v zimě. Příprava na karneval. Prostřednictvím knih a literárních textů si rozšiřovat znalosti o zvycích u nás. Seznámení se s důležitými smysly, které k životu potřebujeme. Rozvoj všech 5 smyslů za pomoci her a cvičení. Nebezpečí doma i mimo domov, bezpečnost a prevence. Seznámení jak se chovat v rozličných situacích, seznámení s prací těch, kteří nás ochraňují – 150, 155, 158. Rozšiřování znalostí o tom, co k životu potřebujeme, pokusy, vlastnosti vody, ohně, země, vzduchu. Vnímání přirozené přírodní krásy a harmonie. Využití hudby se zvuky v přírodě k rozvoji představivosti. Kladný vztah k přírodě. Seznámení se zvířaty, které mohou být v domácnosti, kladný vztah, péče o ně. Naučit se naslouchat a porozumět slyšenému. Poznávání potravin důležitých pro správný růst dětí. Vytváření základů zdravé výživy, správné životní návyky. Úloha vitamínů pro naše zdraví, rozhovory, kde je najdeme. Rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti dětí, získávání nových poznatků o těle a zdraví. Vliv počasí na naše zdraví, správné oblečení. Otuzování a ochrana před podchlazením. Seznámení se zaměstnáním lékaře i jinými zaměstnáními dospělých.

Prosinec: „Vánoční těšení“

Leden: „Paní Zima“

Únor: „S vitamíny bez rýmy“

Prosinec: „Vánoční těšení“

- ◆ seznamujeme se s lidovými tradicemi – Mikulášem a vánočními svátky
- ◆ připravujeme se na svátky, rozdáváme lásku a radost
- ◆ povídáme si o rodině
- ◆ zdokonalujeme řečový a pohybový projev
- ◆ zaměřujeme se na sluchové vnímání

☺ **Cíl:** Rozvoj pohybových schopností, osvojení si praktických dovedností, komunikativních dovedností, kultivovaného projevu, tvořivosti a estetického cítění, schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a plně prožívat. Vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách. Vnímat klid, ticho - vytvářet klidné prostředí.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ umět naslouchat, porozumět slyšenému, porozumět viděnému
- ✓ záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ✓ prožívat radost ze zvládnutého
- ✓ chápat, že všichni lidé – živé bytosti, mají stejnou hodnotu
- ✓ porozumět projevům citových prožitků a nálad druhých
- ✓ mít povědomí o širším společenském, kulturním prostředí i jeho dění
- ✓ vnímat, že svět lidí má svůj řád – tradice

Leden: „Paní Zima“

- ◆ povídáme si o Vánocích
- ◆ seznamujeme se se zimními hrami a sportováním
- ◆ seznamujeme se s hudebními nástroji
- ◆ povídáme si o zvířátkách v zimě
- ◆ pracujeme s hláskami, se slabikami, se slovy – analýza, syntéza

☺ **Cíl:** Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti. Rozvoj schopnosti sebeovládání, kooperativních dovedností, přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám. Vytváření pozitivního vztahu k hudbě, podpora zájmu o poznání hudebních nástrojů, vyjádření momentální nálady a pocitů prostřednictvím hudby.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ✓ chápat základní číselné a matematické pojmy
- ✓ vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- ✓ dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování
- ✓ chovat se zdvořile, vážit si práce dospělých, mít úctu k jejich osobě
- ✓ vytváření pozitivního vztahu k prostředí, ve kterém dítě žije
- ✓ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- ✓ sluchově rozlišovat slabiky a hlásky ve slovech
- ✓ sluchem rozlišovat různé hudební nástroje

Únor: „S vitamíny bez rýmy“

- ◆ seznamujeme se s řemesly, povoláním
- ◆ seznamujeme se s lidským tělem
- ◆ získáváme povědomí o významu péče o zdraví, aktivním pohybu a výživě
- ◆ chystáme se na karneval
- ◆ poznáváme zvuky, tóny: „Odkud přicházejí?“
- ◆ práce s hlasem

☺ **Cíl:** Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví. Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu. Rozvíjení jazykových dovedností produktivních (mluvní projev), představivosti a fantazie, fonemického sluchu. Rozvoj schopností a dovedností umět pocity, dojmy a prožitky vyjádřit, kooperativní dovednosti.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ vnímat a rozlišovat různé podněty pomocí všech smyslů
- ✓ zvládat základní orientaci v čase
- ✓ ovládat dechové svalstvo, koordinaci ruky, oka
- ✓ umět nakreslit postavu, vyjmenovat části těla
- ✓ sledovat očima zleva doprava; chápat prostorové pojmy vpravo, vlevo
- ✓ zvládat požadavky, přizpůsobovat se, spolupracovat
- ✓ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

3. blok: Otvírání pokladů se skřítkem Povídkem

Charakteristika:

Osvojování si poznatků z oblasti živé a neživé přírody v jarním období. Pozorování změn v přírodě i změny počasí. Rozvíjení pozorovacích schopností při přímém pozorování přírody. Poznávání a pojmenování některých druhů květin, mít povědomí, co potřebují rostliny k životu. Seznámení s hmyzem, jejich životem, vlastnostmi, nebezpečím. Pojmenování domácích zvířat a jejich mláďat, znát jejich užitek. Rozvíjení řečových schopností, souvislého vyjadřování, rozvíjení znalostí potřebných k zápisu do 1.třídy ZŠ. Využití hudby se zvuky v přírodě, k rozvoji představivosti. Seznámení s ptáky, kteří se vracejí na jaře, i s těmi, co zůstávají. Seznámení s tradicemi, které s jarem souvisejí. Rozvoj fantazie v různých činnostech. Podporování estetické aktivity dětí, na základě prožitků. Příprava oslav, samostatné činnosti souvisejícím s jarem. Rozvíjení estetického vnímání, výzdoba tříd, města. Život u vody, koloběh vody. Seznámení s živočichy méně známými. Přenesení se do světa tajů a kouzel, formou četby, vyprávění, tvořivé vyjádření jejich prožitků. Tradice (pálení čarodějnic apod.).

Březen: „Příroda se probouzí“

Duben: „Živá příroda“

Březen: „Příroda se probouzí“

- ◆ vítáme první jarní den
- ◆ povídáme si o tom, co nám jaro přineslo
- ◆ seznamujeme se zvířaty a jejich mláďaty
- ◆ připravujeme se na Velikonoce
- ◆ povídáme si o škole

☺ **Cíl:** Zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky. Rozvoj komunikativních dovedností, sociální citlivosti, ohleduplnosti. Posilování přirozených poznávacích citů, osvojení si základních poznatků o prostředí v němž žijeme. Získání základních znalostí z oblasti tradic a zvyků patřících k Velikonocům.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- ✓ umět popsat situaci verbálně
- ✓ umět se částečně orientovat v čase
- ✓ být citlivý k přírodě, k věcem
- ✓ umět vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- ✓ mít povědomí o Velikonočních svátcích (zvyky a tradice)

Duben: „Živá příroda“

- ◆ naše planeta Země má svátek
- ◆ putujeme za lesními zvířátky
- ◆ pozorujeme květiny a broučky
- ◆ seznamujeme se vodními živočichy
- ◆ objevujeme podmořský svět

☺ **Cíl:** Rozvoj tvořivosti a kultivace mravního a estetického vnímání, citění a prožívání. Rozvoj vědomosti z oblasti říše zvířat. Rozvoj společenského a estetického vkusu, vnímání uměleckých a kulturních hodnot. Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemi. Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ být citlivý k přírodě, k věcem
- ✓ umět ovládat svůj pohybový aparát
- ✓ být schopen zachycovat skutečnosti ve svém okolí
- ✓ naučit se přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám v přírodě
- ✓ umět se orientovat v přírodě a rozlišovat její ekosystémy

4. blok: Cestičky skřítky Povídalka

Charakteristika:

Seznamování se s funkcí rodiny, vztahů jednotlivých členů rodiny a jejich povinnostmi, oslava svátku matek, připravování dárků. Povzbuzení úsilí dítěte při přípravě pásma pro maminky. Vyjadřování představ a poznatků, co pro dítě maminka znamená. Vnímat důležitost, sounáležitost a pospolitost rodiny a její nezastupitelnost v životě dítěte. Zařízení domácnosti, místnosti v domě, jejich využití. Rozdíl vesnice, město, domov, vlast. Pozorování důležitých budov ve městě. Vytvářet u dětí kladný vztah k lidem kolem sebe, ke svému domovu i vlasti. Utváření povědomí o existenci jiných ras a kultur. Vědět, že nezáleží na barvě pleti, ale na vlastnostech každého jedince. Upevňování správného chování v přírodě. Uvědomění si, že člověk svou činností může prostředí chránit, ale i ničit. Posilování psychické i fyzické zdatnosti prostřednictvím her v přírodě a prodloužených vycházek do přírody. Seznámení s pojmem ekologie, důležitost třídění odpadů. Oslava ke svátku dětí, život dětí v jiných zemích. Seznámení s exotickými zvířaty, jak se chovat v ZOO. Rozdíl mezi životem v ZOO a v přírodě. Utváření povědomí o přírodě v létě, činnosti, nebezpečí, péče o zdraví v horkých letních dnech. Vnímání počasí v letním období. Škodlivé vlivy, pitný režim. Přípravy na konec školního roku, vzpomínání na oblíbené činnosti. Rozloučení s předškoláky, předání dárků.

Květen: „Výprava za poznáním“

Červen: „Duhové léto“

Květen: „Výprava za poznáním“

- ◆ připravujeme se na svátek Dne matek
- ◆ poznáváme své město
- ◆ rozdáváme lásku a radost
- ◆ povídáme si o rodině
- ◆ zdokonalujeme řečový a pohybový projev

☺ **Cíl:** Rozvíjení pohybových dovedností, koordinace pohybu. Rozvoj schopnosti sebeovládání. Kultivace mravního a estetického vnímání. Posilování pěkného chování ve vztahu k ostatním lidem, důraz na morálku. Osvojení si schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a plně prožívat. Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, životu, kultuře a umění. Rozvoj dovednosti tyto vztahy a postoje vyjadřovat. Seznamovat se s prostředím, kde dítě žije a umět si jej vážit.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ ovládat dechové svalstvo; sladit pohyb s rytmem, hudbou a se znakovým zpěvem
- ✓ respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla; přijímat povinnosti
- ✓ porozumět projevům citových prožitků a nálad druhých
- ✓ porozumět běžným projevům emocí a nálad; dodržovat pravidla; mít pěkný vztah k mamince
- ✓ zachycovat skutečnosti ze svého okolí; vnímat umělecké a kulturní podněty
- ✓ rozlišovat aktivity, které zdraví okolního světa podporují
- ✓ mít hezký vztah k hodnotám našeho státu

Červen: „Duhové léto“

- ◆ seznamujeme se zvířaty v ZOO
  - ◆ plníme si přání
  - ◆ těšíme se na výlet
  - ◆ sportujeme pro zdraví
  - ◆ loučíme se se školkou
-

☺ **Cíl:** Rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti. Umět vnímat a užívat své smysly. Být samostatný v sebeobsluze i po citové stránce. Vytvořit základ pro práci s informacemi. Získat schopnost záměrně řídit své chování a ovlivňovat situaci. Ochrana osobního soukromí a bezpečí. Rozvoj dovedností utvářet aktivní vztahy a postoje ke světu. Mít a vyjadřovat úctu k životu ve všech jeho formách.

☺ **Očekávané kompetence:**

- ✓ mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí
- ✓ chápat slovní vtip a humor, vytvořit jednoduchý rým
- ✓ umět řešit problémy, úkoly a situace; předkládat nápady
- ✓ těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- ✓ chovat se obezřetně; v případě potřeby požádat druhého o pomoc
- ✓ vnímat umělecké a kulturní hodnoty; pozorně poslouchat, odezírat
- ✓ mít povědomí o širším společenském a přírodním dění

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

7.1 Evaluace v praxi

Evaluace probíhá ve vztahu k dítěti tak, že učitelé postupně zjišťují, jaký má dítě talent, v čem je úspěšné, v čem má problémy. Z těchto poznatků učitel vychází a zpracovává přípravy pro další individuální a skupinovou práci s dětmi.

Evaluace probíhá průběžně. Vyhodnocuje se podle potřeby školy veškerá činnost, záměry, cíle ŠVP i TVP. Školní a třídní vzdělávací plán se porovnává s RVP.

Písemná evaluace probíhá průběžně, na začátku a v závěru školního roku (na konci října a během června daného roku).

Ze závěru evaluace vyvozujeme důsledky vedoucí k optimalizaci a zkvalitňování školy. Evaluace může upravovat projekt, přehodnocovat cíle, organizaci, metody a formy vzdělávání dětí a podobně.

Evaluace vzdělávání ve třídách (výsledky vzdělávání, speciálně pedagogické péče, materiálních podmínek, hodnocení obsahu a realizace TVP) je uskutečňována formou hodnotících zpráv, které jsou písemně vypracovávány každoročně učitelkami v jednotlivých třídách. Evaluace dílčích cílů je prováděna učitelkami v jednotlivých třídách každý týden do daných formulářů. Hodnocení dětí je realizováno průběžnými a závěrečnými hodnotícími zprávami. Zprávy jsou zpracovávány písemně a doplňovány portfoliem dítěte.

7.1.1 Prostředky evaluace

- průběžné vyhodnocování zpracování TVP a porovnávání se ŠVP
- průběžné sledování a hodnocení, respektování podmínek materiálních, hygienických, bezpečnostních
- hodnocení a sledování práce učitelek, kontroly dodržování vnitřních norem školy, pracovního a organizačního řádu, kontroly třídní a jiné svěřené dokumentace provádí zástupce ředitele pro ZŠ a MŠ a ředitel školy
- průběžná kontrola realizace hodnocení dětí, vedení diagnostických listů k individuální logopedické péči, vyhodnocení IVP u dětí, kterým byl stanoven školským poradenským zařízením
- průběžná evaluace vzdělávacího procesu školy – zápisy z pedagogických porad
- průběžné a roční hodnocení – porovnání průběhu a výsledků se vzdělávacími cíli TVP, ŠVP, RVP
- Vzájemné náslechy učitelek v jednotlivých třídách slouží jako forma sebevzdělávání, inspirace k vlastní práci, poznávání jiných kolektivů a práce učitelek v jednotlivých třídách.
- Součástí hodnocení učitelek je stanovení si cíle pro další školní rok v rámci plánu osobního rozvoje.
- Rodiče mají možnost hodnotit mateřskou školu formou anonymní zprávy kdykoliv během školního roku.

7.1.2 Metody evaluace

- analýza programů a projektů
- kontrola
- dotazník
- anketa
- porovnání výsledků s plánovanými cíly

- rozhovory, konzultace
- diskuse
- hospitace, po hospitační rozbor
- pozorování
- analýza třídní a školní dokumentace
- připomínky a přání rodičů formou anonymních vzkazů do školní schránky

7.2 Přehled kompetencí důležitých pro evaluaci

Klíčové kompetence dané RVP PV 2017, které by měly děti předškolního věku na konci předškolního vzdělávání dosáhnout:

kompetence k učení
kompetence k řešení problémů
kompetence komunikativní
kompetence sociální a personální
kompetence činností a občanské

Předpokládá se, že pro dítě předškolního věku mohou být dosažitelné **klíčové kompetence v následující úrovni:**

kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých, pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu,

- zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
  - zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
  - rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
  - chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
  - se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnosti a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnutí, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Úroveň kompetencí, obecně dosažitelná dítětem ukončujícím předškolní vzdělávání vyjadřuje očekávaný vzdělávací přínos předškolního vzdělávání, tedy to, čím může mateřská škola přispět k výbavě dítěte pro celoživotní učení dříve, než dítě zahájí povinné školní vzdělávání. Soubor klíčových kompetencí je ve svém celku ideálem, k němuž většina dětí nedospěje a dospět nemůže. To ani není smyslem jejich formulování. Soubor klíčových kompetencí nabízí učitelům poměrně jasnou představu, kam směřovat, o čem usilovat. Slouží především k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření (na úrovni rámcové, popř. i školní).

8. PŘÍLOHY ŠVP

Školní vzdělávací program obsahuje interní přílohy, které jsou ryze metodické a pracovní povahy a nejsou určeny ke zveřejnění:

Příloha č. 1: Plán logopedické a surdopedické péče v mateřské škole

Příloha č. 2: Třídní vzdělávací program